

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobce: **STEELMONT O.K. s.r.o.**
sídlem Ořechov 305, Ořechov
zastoupen Mgr. Jiřím Šubrtem, advokátem
sídlem 1. máje 869/27, Olomouc

proti
žalovanému: **Generální finanční ředitelství**
sídlem Lazarská 15/7, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23.1.2019, č.j. 2933/19/7100-20117-010212,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Shrnutí podstaty věci

1. Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 23.1.2019, č.j. 2933/19/7100-20117-010212, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno prvostupňové rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 20.7.2018, č.j. 32704/18/5300-22441-708656, kterým bylo řízení o žádostech žalobce o obnovu řízení zastaveno z důvodu podání návrhů na obnovu řízení až po uplynutí lhůty dle § 119 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“). Žalobce se domáhal obnovení řízení ukončených pravomocnými rozhodnutími správce daně, v nichž byla žalobci dodatečně vyměřena daň z přidané hodnoty ve výši 570 315 Kč spolu s penále ve výši 114 049 Kč za zdaňovací období leden až srpen a říjen až prosinec roku 2010 a leden až červen, srpen, listopad a prosinec roku 2011.

II. Shrnutí procesního postojе žalobce

2. Podle žalobce žalovaný chybně vyhodnotil uplynutí lhůty pro podání žádosti o obnovu řízení podle § 119 odst. 4 daňového řádu. Podle žalovaného již tříletá lhůta pro stanovení daně – a tedy i pro obnovu řízení – uplynula. Žalobce namítá, že věta třetí § 119 odst. 4 daňového řádu se nevztahuje pouze k typům řízení (postupům správce daně), která nejsou vymezena v předchozích větách § 119 odst. 4 daňového řádu. Podle žalobce tak třetí věta § 119 odst. 4 daňového řádu dopadá také na nalézací řízení, neboť termínem „ostatní případy“ je třeba rozumět i případy, „...*kdy lhůta pro stanovení daně již uplynula, tj. případy, kdy není splněna podmínka věty první...*“. Výklad žalobce odpovídá účelu dotčené právní normy a právní úpravě institutu obnovy řízení také v jiných právních předpisech – v § 100 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Žalobce nadto namítá, že § 119 odst. 4 daňového řádu nelze vykládat izolovaně a je třeba zohlednit základní zásady správy daní a daňového řízení, zejména principy in dubio pro libertate a in dubio pro mitius. Existuje-li více výkladů normy veřejného práva, je povinností správního orgánu zvolit takovou interpretaci zákonného ustanovení, která co nejméně zasahuje do základních práv a svobod.
3. Žalobci byla vyjma DPH doměřena na základě shodného skutkového stavu také daň z příjmů. Rozhodnutí o dani z příjmů již bylo zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu č.j. 1 Afs 248/2017-34 ze dne 15.11.2017. DPH tedy byla doměřena na základě shodného skutkového základu, který před Nejvyšším správním soudem neobstál. Podle žalobce by bylo nespravedlivé, pokud by mu byl odňat jediný prostředek nápravy (obnovy řízení). Žalobce namítá, že není přípustné, aby v rámci jediného příjmu byla doměřena DPH, a zároveň druhá daň (z příjmů) z důvodu chybně zjištěného skutkového stavu nikoli; takový výsledek je v rozporu se závěry nálezu Ústavního soudu sp.zn. IV. ÚS 666/02 ze dne 15.12.2003. V nyní posuzované věci tak byly splněny podmínky podle § 117 odst. 1 písm. a) daňového řádu. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 1 Afs 248/2017-34 ze dne 15.11.2017 korigovalo skutková zjištění ve vztahu k hodnocení obsahu daňových dokladů – stvrzenek z čerpací stanice PAP OIL Polešovice.

4. V replice žalobce uvedl, že postupem žalovaného bylo zasaženo do ústavně garantovaného práva žalobce vlastnit majetek. Žalovaný se zdráhá vrátit žalobci majetek, přestože je zřejmé, že byl žalobci odňat v rozporu s právem. Skutkový základ stanovené daně z příjmů i DPH je naprosto shodný, což je patrné i z toho, že daň byla inkasována z jednoho příjmu. Bylo právem žalobce a nikoli jeho povinností podat správní žalobu proti rozhodnutím, kterými byla DPH doměřena.
5. Žalobce tedy navrhuje napadené rozhodnutí zrušit; na tomto procesním postoji žalobce setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Shrnutí procesního postoje žalovaného

6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na napadené rozhodnutí, a dále uvedl, že lhůty pro obnovu řízení podle § 119 odst. 4 daňového řádu vychází z typu řízení. Lhůta pro obnovu nalézacího řízení se tak podle žalovaného shoduje se lhůtou pro stanovení daně podle § 148 odst. 1 daňového řádu. Jiný výklad by vedl k absurdním situacím, kdy by sice bylo možné obnovit nalézací řízení, avšak již by nebylo možné stanovit daň z důvodu uplynutí lhůty pro její stanovení. Jestliže žalobce nevyužil svého práva domáhat se zrušení dodatečných platebních výměrů správními soudy, těžko se může nyní pokoušet zvrátit výsledek nalézacího řízení prostřednictvím mimořádných opravných prostředků. Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 1 Afs 248/2017-43 ze dne 15.11.2017 podle žalovaného není novotou ve smyslu § 117 odst. 1 písm. a) daňového řádu.
7. Žalovaný tedy navrhuje zamítnutí žaloby pro nedůvodnost. I žalovaný setrval na svém procesním postoji po celou dobu řízení před zdejším soudem.

IV. Posouzení věci

8. Žaloba byla podána včas (§ 72 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
9. Zdejší soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a bez jednání za splnění podmínek podle § 51 odst. 1 s.ř.s. dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná.
10. Podle § 119 odst. 4 daňového řádu lze obnovu nalézacího řízení povolit nebo nařídit, pokud neuplynula lhůta pro stanovení daně (věta první). Obnovu řízení při placení daní lze povolit nebo nařídit, pokud neuplynula lhůta pro placení daně (věta druhá). V ostatních případech lze obnovu řízení povolit nebo nařídit do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí ukončujícího toto řízení (věta třetí).
11. Klíčovou otázkou v nyní posuzované věci je, zda věta třetí § 119 odst. 4 daňového řádu dopadá také na nalézací řízení po uplynutí lhůty pro stanovení daně dle věty první výše citovaného ustanovení. Mezi žalobcem a žalovaným přitom není sporné, že návrhy na povolení obnovy řízení byly podány až po uplynutí lhůty pro stanovení daně. Sporná otázka je tak otázkou právní.

12. Žalobce svoji žalobní argumentaci vystavěl na úvaze, že výraz „v ostatních případech“ ve větě třetí se vztahuje i na situace, kdy již uplynula objektivní lhůta pro stanovení dně dle věty první § 119 odst. 4 daňového řádu; tedy že věta třetí § 119 odst. 4 daňového řádu zahrnuje také ty typy řízení, na které se vztahuje již věta první. Podle § 119 odst. 4 věty první daňového řádu byly k okamžiku podání návrhů na povolení obnovy řízení tyto návrhy podány opožděně a nebylo tak možné povolit obnovu nalézacích řízení podle tohoto pravidla. Žalobce má za to, že v takovém případě měl žalovaný a správce daně postupovat podle § 119 odst. 4 věty třetí daňového řádu a lhůtu pro podání návrhů na obnovu řízení odvozovat od právních mocí jednotlivých pravomocných rozhodnutí, kterými byla daň stanovena.
13. Podle § 134 odst. 3 daňového řádu se nalézací řízení (písm. a/) skládá z dílčího řízení vyměřovacího (bod 1.), řízení doměřovacího (bod 2.) a řízení o řádném opravném prostředku proti rozhodnutí vydanému v předchozích dvou uvedených řízeních (bod 3.). Řízení při placení daní (písm. b/) se skládá z dílčího řízení o posečkání daně a rozložení její úhrady na splátky (bod 1.), řízení o zajištění daně (bod 2.), řízení exekučního (bod 3.) a řízení o řádném opravném prostředku proti rozhodnutí vydanému v předchozích třech uvedených řízeních (bod 4.).
14. Jazykovým výkladem dotčeného ustanovení dospěl zdejší soud k závěru, že pravidlo
obsažené
v
§ 119 odst. 4 větě třetí daňového řádu dopadá pouze na ta řízení, která nejsou uvedena v předchozích větách § 119 odst. 4 daňového řádu. To dovozuje zdejší soud předně z toho, že je věta třetí dotčeného ustanovení uvozena slovy „v ostatních případech“; tedy v těch případech, které nejsou výslovně upraveny v jiných větách § 119 odst. 4 daňového řádu. Jazykový výklad je však pouze prvotní metodou přiblížení se k aplikované právní normě (nález Ústavního soudu ze dne 17.12.1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97). Zdejší soud proto v rámci navazujícího teleologického výkladu zkoumal rovněž záměr zákonodárce. V důvodové zprávě k § 119 odst. 4 daňového řádu je uvedeno, že „...v odstavci 4 jsou vymezeny objektivní lhůty, v rámci jejichž běhu je možné nařídit nebo povolit obnovu řízení. V nalézacím řízení a řízení při placení daní je lhůta pro možnost uplatnit tento mimořádný opravný, resp. dozorčí prostředek vázána na obecné lhůty vymezující dobu, po kterou lze do daných řízení ještě aktivně zasáhnout (§ 148 a § 160). Pro ostatní případy navrhovaný zákon stanoví objektivní tříletou lhůtu, v níž lze obnovu řízení nařídit či povolit...“. Také podle důvodové zprávy tedy nelze povolit (nařídit) obnovu nalézacího řízení, jestliže již uplynula lhůta pro stanovení daně. Pravidlo obsažené v § 119 odst. 4 větě třetí daňového řádu tak dopadá na jiné typy řízení ve smyslu daňového řádu.
15. Přestože žalobcem nastolená právní otázka vztahu pravidel obsažených v § 119 odst. 4 větě první a třetí daňového řádu nebyla předmětem výkladu správních soudů, zdejší soud rovněž podpůrně odkazuje na rozsudky, které se týkají obnovy řízení, z nichž plyne, že Nejvyšší správní soud ztotožňuje lhůtu pro podání návrhu na obnovu nalézacího řízení se lhůtou pro vyměření daně: „Stěžejní otázkou v dané věci je, zda uplynula objektivní lhůta pro stanovení daně (§ 119 odst. 4 daňového řádu). Po uplynutí lhůty pro stanovení daně totiž nelze obnovu řízení ani povolit na základě návrhu, ani nařídit z moci úřední – daňový subjekt i správce daně jsou tudíž omezeni stejnou objektivní lhůtou (srov. rozsudek Nejvyššího správního

soudu ze dne 27. 10. 2015, č. j. 10 Afs 174/2014 - 39). Pokud uplyne objektivní lhůta, je rovněž nepodstatné, zda uplynula také subjektivní lhůta k podání návrhu na obnovu řízení podle § 118 odst. 2 daňového řádu. Z judikatury Nejvyššího správního soudu, na kterou krajský soud přílehlavě odkazuje, vyplývá, že objektivní lhůta pro vyměření daně, a tedy i pro podání návrhu na obnovu řízení, resp. nařízení obnovy řízení, byla v rozhodné době tříletá (§ 47 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků). Lhůta může být prodlužována na základě zákonem předvídaných skutečností, a to nejvýše na dobu deseti let (§ 47 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků). Pokud však takové skutečnosti nenastanou, „základní“ délka objektivní lhůty činí pouze tři roky, nikoliv deset let, jak uvádí stěžovatel (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2008, č. j. 7 Afs 28/2008 - 51, publ. pod č. 2591/2012 Sb. NSS, či usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2010, č. j. 7 Afs 20/2007 - 73, publ. pod č. 2055/2010 Sb. NSS).“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 7 Afs 245/2016-34 ze dne 12.1.2017).

16. Konečně také podle odborné literatury se lhůty pro povolení nebo nařízení obnovy řízení odvíjí od jednotlivých typů řízení (KANIOVÁ, L. § 119 [Povolení nebo nařízení obnovy řízení]. In: BAXA, J. a kol. Daňový řád: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer, případně LICHNOVSKÝ, O. § 119 [Orgán obnovy řízení; důvody, lhůty]. In: LICHNOVSKÝ, O. a kol. Daňový řád. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, či GROSSOVÁ, M. a MATYÁŠOVÁ, L. § 119. In: GROSSOVÁ, M. a MATYÁŠOVÁ, L. Daňový řád s komentářem, důvodovou zprávou a judikaturou. 1. vyd. Praha: Leges, 2011). Podle zdejšího soudu tak není pochyb o tom, že daňový řád v § 119 odst. 4 upravuje lhůty pro obnovu řízení v závislosti na typu dotčeného řízení.
17. V nyní posuzované věci proto žalovaný správně aplikoval § 119 odst. 4 větu první daňového řádu, neboť žalobce se domáhal obnovy nalézacích řízení. Podmínky pro obnovu nalézacího řízení ve smyslu § 119 odst. 4 věty první daňového řádu nebyly splněny; lhůta pro stanovení daně (tu DPH) již uplynula. Výklad § 119 odst. 4 daňového řádu je podle zdejšího soudu jednoznačný a principy in dubio pro libertate a in dubio pro mitius tak v nyní posuzované věci z důvodu neexistence pochybností není důvod aplikovat, neboť při interpretaci ustanovení § 119 odst. 4 daňového řádu nevznikají žádné pochybnosti, které by bylo třeba za pomoci žalobcem zmiňovaných principů vyřešit.
18. Zdejší soud tedy dává za pravdu žalovanému v tom, že věta třetí § 119 odst. 4 daňového řádu se již nevztahuje na ta řízení, která jsou výslovně upravena v témže ustanovení v předchozích větách. Jestliže v případě nalézacího řízení lhůta pro stanovení daně uplynula, nelze již obnovu nalézacího řízení povolit nebo nařídit. Odkaz na právní úpravu institutu obnovy řízení ve správním řádu (§ 100) není podle zdejšího soudu přílehlavý, neboť správní řízení se svým charakterem od řízení upravených v daňovém řádu (tu zejména řízení nalézací) podstatně odlišuje.
19. Ani námitce zásahu do ústavně garantovaného práva na ochranu majetku nemůže s ohledem na výše uvedené zdejší soud přisvědčit. Podle čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod lze daně a poplatky ukládat jen na základě zákona. V nyní posuzované věci není pochyb o tom, že žalovaný vycházel z jednotlivých právních předpisů – tu zejména z daňového řádu a při stanovení daně ze zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Podle zdejšího soudu není v rozporu se základními právy žalobce, jestliže mohl podat

návrh na obnovu řízení pouze v zákonem stanovené lhůtě; existence propadných lhůt v tuzemském právním řádu je projevem principu právní jistoty, kdy po uplynutí přiměřeného časového úseku již nelze vydaná rozhodnutí revidovat.

20. Jestliže již uplynula propadná lhůta pro obnovu nalézacího řízení, nebylo nutné, aby zdejší soud přistoupil k posouzení, zda rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 1 Afs 248/2017-34 ze dne 15.11.2017 byl novotou ve smyslu § 117 odst. 1 písm. a) daňového řádu. I kdyby bylo možné na rozsudek vydaný v jiné věci – byť vycházející ze shodného skutkového základu – nahlížet jako na novotu, z důvodu uplynutí lhůty pro obnovu nalézacího řízení podle § 119 odst. 4 věty první daňového řádu by i tak nebylo možné obnovu řízení povolit. Žalobce mohl na ochranu svých práv využít správní žaloby proti jednotlivým rozhodnutím, kterými mu daň byla doměřena. To, že tak žalobce v minulosti neučinil, nelze nyní v souvislosti s mimořádným opravným prostředkem – institutem obnovy řízení - klást žalovanému k tíži, pokud lhůta pro uplatnění tohoto mimořádného opravného prostředku již uplynula.
21. Žalovaný podle zdejšího soudu aplikoval správný právní předpis, v jeho mezích správnou právní normu, přitom pochybení, jež by mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, se nedopustil ani při její aplikaci na zjištěný skutkový stav. Zdejší soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec těchto uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti, a proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

V. Náklady řízení

22. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení, to by náleželo procesně úspěšnému účastníkovi – žalovanému. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému v souvislosti s řízením vznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto mu náhrada nákladů řízení nebyla přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 21. ledna 2021

Petr Šebek v.r.
předseda senátu